

Критерії оцінювання дослідницьких пропозицій

Дослідницька пропозиція – це науково-навчальний текст обсягом до 15 сторінок (27.000 знаків, 0,7 др.а.), підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, і в якому **вступник демонструє достатній для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії рівень кваліфікації**, здатності до постанови наукових питань, визначення наукових проблем, виявлення дослідницьких завдань, формулювання об'єкту та предмету дослідження тощо.

Дослідницькі пропозиції вступників на навчання на третьому освітньому рівні (підготовка докторів філософії у галузі соціології) мають містити такі структурні елементи:

НАЗВА ДОСЛІДЖЕННЯ

ВСТУП, в якому потрібно визначити:

- **проблемну ситуацію** (у її онтологічному та гносеологічному аспектах) чи **проблему**, що зумовлює необхідність проведення дослідження;
- **актуальність** дослідження в умовах сучасного українського суспільства;
- **об'єкт** дослідження;
- **предмет** дослідження;
- **мету** дослідження;
- **завдання** дослідження;
- **гіпотези** дослідження з вичленовуванням основної гіпотези та гіпотез наслідку.

ПЕРШИЙ РОЗДІЛ, в якому необхідно проаналізувати теоретичну базу дослідження, а саме надати:

- **критичний аналіз** можливих **теоретико-методологічних підходів** до вивчення означеної проблеми дослідження;
- **докладний опис** обраної вступником **теоретико-методологічної бази** дослідження з аргументами на користь саме цієї теоретичної оптики;
- **категоріально-понятійний апарат** дослідження у відповідності до його теоретико-методологічної бази;
- **огляд** наявних аналогічних або співставних досліджень;
- **представлення** деяких **результатів власних розробок та напрацювань** вступника (емпіричних чи концептуальних) з обраної тематики (**за наявності**).

ДРУГИЙ РОЗДІЛ, в якому має бути визначена можлива, актуальна та перспективна емпірична база дослідження, а саме:

- **обґрунтування** вибору **кількісної, якісної чи кількісно-якісної методології**;
- **визначення конкретних методів, процедур та технік** (зокрема **інструментарію**) дослідження, які мають відповідати обраній теоретико-методологічній базі;
- **опціонально - обґрунтування вибору програми обробки** отриманої соціологічної інформації з огляду на можливості здійснення математичних операцій (кореляційного, факторного, кластерного тощо аналізу) та з урахуванням обраної методології, методів та процедур збору інформації.

ВИСНОВКИ, в яких має бути сформульовано припущення щодо можливості отримання **нового знання** про стан українського суспільства та процеси, що відбуваються у ньому, тобто щодо перспективної **наукової новизни** дисертаційного дослідження.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ (від 20 позицій)

Вимоги до дослідницьких пропозицій розроблені відповідно до особливостей спеціальності С5 "Соціологія" за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. Оцінювання дослідницької пропозиції з її презентацією відбуватиметься як його складова вступних випробувань. Максимально можлива оцінка за дослідницьку пропозицію відповідно до критеріїв складає 200 балів (табл. 2).

Таблиця 1. Критерії оцінювання дослідницьких пропозицій зі спеціальності "Соціологія"

№	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1.	Аргументованість вибору теми дослідження, обґрунтування її актуальності, визначення проблемної ситуації, її онтологічного та гносеологічного аспектів, її самостійність та оригінальність, дослідницька перспективність	40
2.	Коректність, обґрунтованість та точність визначення об'єкту, предмету, мети та завдань дослідження	20
3.	Формулювання гіпотез дослідження та дослідницьких очікувань, визначеність перспектив теми та наявність власних аргументованих висновків	20
4.	Обґрунтування вибору теоретико-методологічної бази дослідження, наявність фундаментального та всебічного огляду наявних соціологічних досліджень та аналізу ідей, пов'язаних з заявленою проблемою	20
5.	Доречність використання тих чи інших запропонованих методів, методик та технік збору та аналізу соціологічної інформації (кількісних та якісних) з огляду на теоретико-методологічну базу дослідження	20
6.	Якість презентації (логічність викладення основних положень роботи, наочність, оригінальність, послідовність, повнота)	40
7.	Відповіді кандидата на вступ на запитання комісії	40
	Усього	200

Вступники, які набрали за шкалою 100-200 менше ніж 100 балів, отримують незадовільну оцінку та не допускаються до участі у конкурсному відборі.

Затверджено на засіданні приймальної комісії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, протокол № 5 від 05 травня 2026 року

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Ганна ЗУБЕНКО